

L'ERMITA DE SANT ANTONI I LA PENYA CICLISTA ALTAFULLA

Antoni Ramírez Ballesté

jsirvent.hj23.ics@gencat.cat

Enguany, 2014, s'escau el tercer centenari del bastiment de l'ermita de Sant Antoni, i d'altra banda la Penya Ciclista hi celebrarà la seva XXX cronoescalada. És a dir, un 10% (30 anys) de lligams entre ambdues.

Pel que fa a la Penya Ciclista, cal que ens remuntem a l'any 1985, quan en l'Assemblea de socis del 26 de setembre, entre els vint socis presents decidiren aportar diverses idees i propostes per tal d'organitzar actes per celebrar la primera diada, i més en concret en la reunió de Junta del 4 d'octubre es determinà que l'acte central fos la pujada cronoescalada (exclusiva per als socis), amb un recorregut que partia des de la plaça de l'Ajuntament fins a gairebé el peu de l'ermita, en concret 870 metres.

La Penya feia poc temps que havia nascut dins l'embolcall d'entitats altafullenques i, com sol passar, la celebració d'aquesta prova es vivia amb entusiasme i també certa rivalitat.

El nostre mirall fou la cronoescalada —que per aquells anys ja se celebrava a Tarragona— a l'ermita del Loreto, que havíem primer anat a veure com a espectadors i a posteriori com a participants, i que havíem aconseguit guanyar en diverses edicions.

Si a Tarragona tenen la seva cronoescalada a l'ermita, a Altafulla també la podem tenir (ens diguérem), i vet aquí que el dia 19 d'octubre de 1985, a les 16.30 hores, es donava la sortida a la primera edició, amb un total de 30 participants (la Penya restava formada per 64 socis), 20 adults i 10 infants. El millor temps l'aconseguí Antoni Ramírez: 1 minut 42,54 segons.

Així començava una prova que ha anat sumant edicions i que encara és ben viva i esperada cada any quan per la tardor, el tercer dissabte d'octubre, arriba la diada de l'entitat.

Aquelles primeres edicions són les recordades amb més nostàlgia, tant pels par-

participants, les bicicletes de l'època i l'estat del camí i la pujada, que han viscut la seva evolució urbanística paral·lela. Ja a partir de finals d'agost i sobretot al setembre era normal anar fent pujades de tempteig i establir un caliu popular de rivalitat entre els possibles candidats a guanyar-la. Es veien "candidats" amunt i avall a tota hora, al matí, a la tarda i fins tot a la nit amb llanternes.

Una pujada curta, però al mateix temps molt explosiva, que requeria un gran esforç que es va deixar sentir en molts organismes dels participants, que arribaven "veient Sant Antoni" i amb el cor fora de lloc. Per sort, mai hem patit cap ensurt gros, tot i que sí que ha calgut alguna recuperació muscular i cardiològica pels serveis sanitaris. Amb el pas dels anys i la incorporació de les bicicletes BTT, afegit a l'edat més gran dels participants, la prova ha agafat un caire més participatiu que competitiu.

Cal fer una menció puntual de l'edició de l'any 1989, en què per motius d'arranjament de la pujada "de les cabres", com popularment la batejàrem (lloc on tenia Joan *el Pastor* el corral del seu ramat), férem la sortida des d'on avui dia hi ha la cruïlla entre el carrer de les Escoles i el camí de les Bruixes, buscant que la distància total fos la mateixa i, pels temps realitzats, també la dificultat.

Van passant els anys i s'arriba a la desena pujada, la que té més participants i potser la més emotiva. També aquí acompanyem la fotografia de tot el grup dels que hi prenguérem part: corredors, familiars, amics... (fotografia on hi surten vuit persones que ja no es troben entre nosaltres a.c.s.). En arribar a aquesta edició, eren tres els participants que les havien fet totes, els quals regalaren un exvot a Sant Antoni que fou beneït per Mn. Isidre i que hom pot veure dins l'ermita, prop de l'altar, entrant a la dreta.

Van passant els anys i aquells primers participants que en el seu dia eren solters, o pares joves, avui són avis de néts que han seguit i continuat la tradició i l'empenta. En trobem un bon exemple amb el Josep M. Vidal, la Núria Vidal i el Martí Fortuny Vidal, tres generacions.

No podem deixar de comentar la part climatològica de la prova, ja que més de la meitat dels anys hem estat amenaçats per fortes pluges fins poques hores abans. Mai, però, s'ha hagut de suspendre o ajornar, i això fa pensar en el vessant místic i la protecció "divina" de Sant Antoni, que aixopluga i protegeix tots aquells que amb el seu esperit participatiu són fidels a participar-hi.

I d'aquella primera, any rere any arribem a la darrera. Els protagonistes van variant, i també les bicicletes i en menor part l'entorn i el recorregut de la pujada, però es conserva com el primer dia la tradició. Esperem que gràcies a la llavor de la secció infantil de la Peña es puguin anar sumant pujades, ampliant registres, batent rècords i captant noves imatges que serveixin per donar continuïtat a aquesta relació entre l'ermita i la seva pujada, la Peña Ciclista i els seus socis.

De ben segur que cada participant podria explicar les seves anècdotes personals, però això només ha estat una aportació global i genèrica per contribuir al llibre que teniu a les mans i als actes del tercer centenari de la nostra estimada ermita.

Per acabar, cal dir que es conserven al 100% totes les dades i relacions de temps, guanyadors, participants i resta d'informació estadística, com també una part d'arxiu fotogràfic. A tall de resum, volem deixar constància de les següents:

- Fins avui se n'han fet 29 edicions (1985-2013).
- Hi han pres part un total de 251 socis (223 socis i 28 sòcies).
- Entre tots els participants sumen 965 pujades.
- Dos socis (Rafael Moreno i Antoni Ramírez) han pres part en totes les edicions.
- La sòcia amb més participacions és la Núria Vidal: 17.
- El rècord absolut de la prova el té el Jordi Cortés: 1 minut 27 segons (2010).
- El rècord femení de la prova el té la Judit Vidal: 2 minuts 7 segons (2012).
- El nombre més gran de victòries el té Antoni Ramírez: 13.
- Els altres guanyadors: Xavier Crespo, Àlex Ferrer (2), Xavier García, Albert Moreno (5), Àngel Mellinas, Josep M. Vidal, Guillermo Alonso, Jordi Cortés, Julio Solanes i Ernest Fernández (2).
- El soci més veterà a pujar és Alex Marten, amb 82 anys (1992).
- Any amb més participants: 2012 (54).
- Any amb menys participants: 1991 (19).
- La mitjana de temps tenint en compte la millor marca personal de cadascú es de 2 minuts 52 segons.
- La diferència més petita entre primer i segon: 4 dècimes (1986).
- La diferència més gran entre primer i segon: 15 segons 26 dècimes (2007).
- 52 dels 251 socis han aconseguit baixar dels 2 minuts. D'aquests, 26 han baixat del minut i 45 segons, i tan sols 2 han aconseguit baixar del minut i mig.



Grup de participants en la primera edició (1985).



Any 1994 (X aniversari).



Any 2009.



Com es pot veure en el llibre *Altafulla. Imatges i records*, C.E.A. 1989, el ciclisme formava part de les festes de setembre de 1959.

